

מהל' כלים ט"ז א"כ ו' :

ג' ג' מ"ט ט"ס מהל' כלים
טלכס : 6 :

דרכה . ר"ח פוסק והגכה כרבי שמעון דתוך הפרק כלפני הפרק כדמסקין עליה ויאל דופן (לעיל דף מו.) והואו דאית ליה דתוך הזמן כלאחר זמן איתחב לעיל *ומתוך כך פסק נמי דאין הלכה כרבה דאמר חזקה הביאה סימנין דהא ר' שמעון דפסקין כוותיה לית ליה דרבה ועוד בפרק מי שמת (כ"ג דף קט.) אמר רב נחמן בודקין לחלילה ולמיאונים ואין נראה דלפילו יהיה הלכה כר' שמעון בזה דתוך הפרק כלפני הפרק אין הלכה כמותו בזה דלית ליה חזקה דרבה ללאו הא בזה תילא ורבה גופיה פסק לעיל דתוך הזמן כלפני זמן ואל דמויק הש"ס כדמייא כרבי שמעון ולית ליה דרבה אע"ג דאית שפיר כרבי יהודה וכרבה אין זו ראייה מן הש"ס (ג) דמיישב דברייהא בכל ענין ודרב נחמן נמי ליתא מקמי רבה דהוי בתראה ועוד דרבה נמי איכא לאוקומי מילתיה דרב נחמן דאמר בודקין למיאונים הייט תוך הפרק דליכא חזקה אז נמי אחר הפרק ובודקין אס לא ימלאו שערות תמאן דאין חוששין שמא נשרו אלא כשבעל אחר זמן ורבה איירי בשבעל ומעשים בכל יום דמאינין אבדיקה נשים לאחר הפרק והייט דלא כר"ס ואפי' בתוך הפרק כלפני הפרק אומר רבי דאין הלכה כרבי שמעון דעל כרחק תוך הזמן ותוך הפרק לאו חדא מילתא הוא דאז חדא מילתא הוא א"כ אמאי איתחבו

הואוקומי וידין נחמין ענייה מגייה ומיטין וזהו נפ"י משמחין כלפני הפרק דמי וקטנה היא אבל לאחר הפרק דאי משמחין סימן נינהו ושירין לה לא מהימני אלא להחמיר דלית ליה חזקה דרבה :
למפתחה כרבתן . דהא מפני שאמרו סתמא היא וקמ"ל סתם משנה כרבתן דאמרי אי אפשר : קראי . שדים נכחו בעשות מלרים דידך : **מתני'** **שהוא מכנים** . משקה כשמניחו על המים יש בו נקב גדול שהמים נכנסין לתוכו : **מויא** . כל שכן אם טתן המים לתוס ואלא המשקה לתוך : **ויש** . נקב קטן שמוילא ואינו מכנים ובגמרא מפרש מאי נפקא מינה : **כל אבר** . אלבע יתרה : **שיש בו לפורן יש בו עלס** . והוי אבר חשוב ומטמא בזהל אפי' אין בה שיעור דקיימא לן *האברים אין להם שיעור אפי' פחות מכזה מן המז : **ויש שיס בו עלס כו** . לא הוי אבר אם יתרה היא אבל אינה של יתרה אפי' אין בו לפורן אבר הוא ומטמא : **כל המטמא במדרס הוב מטמא במה** . כדמפרש בגמרא שאין לך כלי הראוי למושב הוב שאין שם כלי עליו וראוי לקבל כל עומאות והא דנקט טמא מה משום דומיא דמדרס הוא דאז הטומאה הוא והכי קאמר כל הראוי להיות אב הטומאה במדרס הוב ראוי להיות אב הטומאה אם נגע במה או נטמא בזהל המז : **ויש** . שהוא כלי גמור לקבל כל עומאות ויגעה אב הטומאה על ידי מה ואיט נגעה אב כדמפרש בגמרא : **ג' למי מטמא** . לקדש בו מי חטאת דרחמנא דאמר (במדבר יט) מים חיים אל כלי והאי לאו כלי הוא : **ופסול מזה גסטרא** . כלומר כל שכן אל נקבה גסטרא כשמה בטייל לה מחורה גסטרא וטורה מזל עומאה דהא אפי' כלי שלם מבי נקיב ככונם משקה בטייל ליה : **גסטרא** . הייט שברי כלי חרס הראויין למלכה ועדיין מקבלין עומאה כדתינא בגמרא באלו ערפות (חולין דף יד:) הדקין שכלי חרס הן וקרקרוטיהן ודופנותיהן וישבין שלה מסומכין שיעורן ככדי סוכת קטן עד לוג ומלוג עד סאה כרביעית כו' : **מויא** . דנקב קטן הוא : **כשר למי מטמא** . דכלי שלם בנקב קטן כולי האי לא בטייל : **ופסול משום גסטרא** . גסטרא שנקבה אפילו כמוליא משקה בטלה לה : **שונין** . הלכה למשה מסיני : **שיעורו ככונם משקה** . פחות של שיעורים המבטלים אותו מהיות כלי . כונם משקה הוא שיעור הראשון שהוא מבטלו מהיות כלי למי חטאת כדאמר במסכת שבת (דף יא:) חמש מדות בכלי חרס [ניקב כמוליא משקה טהור מלמלא גסטרא ועדיין כלי הוא לקדש בו מי חטאת] ניקב ככונם משקה פסול לקדש בו מי חטאת ועדיין כלי הוא לכל שאר דברים ניקב כשורש קטן טהור להכשיר זרעים ועדיין כלי הוא לעומאה שהרי ראוי לקבל בו זיהים ניקב כמוליא זית טהור מטומאה שקבל עד שייחדנו לרמונים ניקב כמוליא רמון טהור מכלום נמלא כונם משקה הוא שיעור הראשון אבל כמוליא משקה לא בטייל : **ולא אמרו מוליא משקה** . בטייל אלא לענין גסטרא בלבד אע"פ שאיט מכנים לפי שאין אומרים הבא גסטרא לגסטרא כשניקבה כמוליא משקה טוב אין חס עליה ואיט משתמש בה שאין אומר הבא גסטרא אחרת וגינה תחת גסטרא זו לקבל משקה היולא אבל בכלי שלם שנקב כמוליא משקה לא בטייל מכלום לפי שהוא חס עליו ואיט טוברו ומשתמש בו ומביא גסטרא ומינה תחתיו לקבל משקה היולא : **אם כנסה** . אם נכנס משקה לתוכה :

[לעיל ג']
[בככות ע"ג ע"ז]

סוכה כ.
[לעיל מג:]

[שבת לו.]

הגהות הב"ה
(ה) גפי' רבי שמעון והלכה הפרק: (ג) רש"י ד"ס והיניית איתא ר"ס והלכה הפרק: (ג) תוס' ד"ס והיניית וט' אין זו ראייה מן הש"ס ששם מיישב וכו' ועוד דלכא נמי:

גליון הש"ס
תוס' ד"ס והיניית וט' ומתוך כך פסק נמי . וכפי' זו כתבו הוב' בס' ר"ח כחובות פת ע"כ ד"ס לאוסף :

העל

[ע' תוס' פ' א' אלו מריפות
ד"ס מסודרים דכרייה
יפה]

תוספי הרא"ש

כשור לסי הפאה . והא דאמרינן כל מעשיה בכלי גללים כלי אדמה נעשית דהיינו ב' ימים שמיון כל כהן השורף את הפרה והחמירו שם לפי שהקילו לפסאותיה להיציא מלבן של צורקין: אלא לענין גסטרא שם ר"ח וזו שבר בלשון יין וגיאה שאין שבר כלי חרס סתמא משום גסטרא אלא א"כ יתרו לאוכלין (ה) כשר לגמרי שחשבר צריך יהוד (ותיבה) [וא"ת] והא דתנן בספ' כלים ומייתי לה בפרק אלו סריפות הדקין שבכלי חרס הן ודפנותיהן שיעורן ככדי סוכת קטן . ועד לוג ומלוג . ע"פ סאה ברביעית . וכיון דאיירי ע"י יתור אפי' הגדול שבתו היא שיעורו ככדי סוכת קטן וי"ל כיון דאין דרך לייחד שבר כלי גדול כשון קטנים בל כך כשהלה דעתו . וטויו קשה סאה דהניא בתוספתא דכלים בני קרקר' הגלי ודפנותיהן שישן ועשאן כלי מקבלין מוטאה סכאן ולהבא כלי ר' סאיר והכ"א דכלי כל חרס שחשור שעת אחת שוב אין לו מוטאה עולמית . והבא אמרינן אע"ג דפותר לגמרי יש לו מוטאה ע"י יתור וכן בניקב כמוליא זית סודר מקבל יתים וידיין כלי הוא לקבל רמונים ופרסי' דאם יתור לרמונים מקבל מוטאה סכאן ולהבא . וי"ל דהיא כשאינו צריך תיקן נהא ליה מוטאה ע"י יתור והיא חנוט' דאין לו מוטאה לעולם היינו כשצריך (מוטאה) תיקן . ותיבתא דתנן בספ' כלים החבו תוליות פתח סו' שפחים סודר מירוח בפ"ם מקבל מוטאה משיסקט לאפות בו סופנין אלמא מועיל בו תיקן ולא מיסתבר לאוקופי כ' סאיר אלא כרבנן וי"ל דהא דאמר רבנן דאין לו מוטאה לעולם היינו כשבריים קבנים פתוחים שיעורו המפורש בחילין דפחות גריותא לא מהני בה תיקן אבל תך דתנור מירוי שיהא כלי חשוב כפתחלה ע"י תיקוני : כיוצ' בודקין כלי חרס לידע אם ניקב בגונם משקה . כולי שמעתי' מדרב כלי חרס לענין כונם משקה וכן בפ' הצניע דקאמר רבא חשב מרות בכלי חרס ניקב בגונם משקה

לעיל רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי דאמרי תוך הזמן כלאחר הזמן כיון דפליגי הכא תנאי ועוד דלעיל קרי ליה זמן והכא קרי ליה פרק ועוד פרק שמעט גדלות כמו (יבמות דף סג:) ה-המשילן סמוך לפרקין ובפרק המוליא זין (שנת דף סג:) בעות ישראל שהניבו לפרקין ולא הגיעו פירוש הביאור זין שערות ולא הגיעו לכלל שנים ומפקש רבינו תם דפליגי הכא ביום אחרון של שנת י"ב ויום אחד לנקבה או ביום שנת י"ג ויום אחד לזכר ואותו יום אקרי תוך הפרק דלר' יהודה הוי זמן הבאה שערות מתחלת היום ולרבי שמעון בסופו וק"ל כרבי יהודה לגבי רבי שמעון בפרק מי שהוליוהו (עירובין דף מו:) והשתא יבס קטן או יבמה קטנה שבלו לחלון טוב לבתולה לבדוקס לפני הפרק אם יש להם שערות וכן לאחר הפרק ואם הן איתן שהיו קודם נמתין עד שיביא שערות אחרות אבל יבס גדול ויבמה גדולה דלא אפשר עוד לברר חוללין שפיר אס ליה להם שערות ואין לחוש שמא לפני הפרק ברא כדפירשתי לעיל ואם יש ליבמה דדים גדולים אין לריך לבדוק אחר השערות דהא אמרינן לעיל אי אפשר שיבא העליון עד שיבא החתום : **כשר** למי חטאת . והא דאמרינן (יבמות דף ג.) שכל מעשיה בכלי גללים בכלי אכנים בכלי אדמה היינו בזמן שמזין על כהן השורפה שהחמירו שם לפי שהקילו לעומאה להשתט בטבול יום להוליא מלבן של זרוקס (6) : **א"ר** לענין גסטרא . פירש ר"ח (3) גסטרא הוא שבר בלשון יין וגראה דאין שבר כלי חרס טמא משום גסטרא אלא א"כ יתור דהא אפילו שלם כשניקב ככונם משקה טהור עד שייחדט לאוכלין כ"ס אס נשבר לגמרי דכבו השברים יתור וכו' והא דתנן (ג) ומייתי לה בפרק אלו ערפות (חולין דף יד:) הדקין שבכלי חרס הן וקרקרוטיהן ודופנותיהן שיעורן ככדי סוכת קטן עד לוג ומלוג עד סאה כרביעית כו' כיון דאיירי ע"י יתור אפילו שבר מכלי גדול והא שיעורו ככדי סוכת קטן וי"ל דאין דרך לייחד שבר קטן הבא מכלי גדול ובטלה דעתו אלל כל בני אדם ואם האמר הא דתינא בתוספתא דכלים ס"פ מחט וטבעת ושולי המחלין וקרקעות הכלים אין ממלואים . ואין מקדשין בהם שפאן ועשאן כלי מקדשין בהן כו' ר

דברי ר"מ וחכ"א כלי שטור שעה אחת אין לו עומאה עולמית *ואין לומר דכשליך תקון תו לא נחית ליה עומאה דהתן במסכת כלים (פ"ה מ"ח) חתכו חוליות פחות מ' פתחים טהור מרחו בטיט מקבל עומאה משיסקטו לאפות בו סופנין אלמא מהני בה תיקון ולא מסתברא דתינא כר"מ ולא כרבנן וי"ל דמה שאין לו עומאה לעולם הייט שבכדים הפחותים משיעור התפורש בחולין (דף נה.) ומחמת גרעיות לא מהני תקון בהן אבל הך דטהור מירי דע" תקון הוא כבתחלה : **אם** כנסה בידוע שהוא ככונם משקה . והא דאמר בפרק כל הבשר (חולין דף קז.) אי בוע דוולא ככונם משקה מילף לייפי ומטבילין בו הידים דהו מחוברין לנהר לאו הייט ככונם משקה דהכא דהתם איירי כשהנקב כל כך גדול עד שהמים מקלחין והוי חבור ע"י גלוק לידים דאע"ג דלענין עבילה לא הוי חבור וכונם משקה דהכא שיעור טיף טיף כדאמר בסמוך מהו אפשר דהוא כונם משקה הוי כדכא דהתם נמי מיייתי האי כונם משקה דהכא דאמר רבא דאמר רבא שניקב ככונם משקה אין טלחין הימנו לידים משמע דאין ואע"ג דלא הוי גלוק כדכא דהתם הוי חבור לענין עבילה ידים וגם רש"י לא חשביה שם לזון ואע"ג דכבולי שמעתינן במתייתין ובכרייהא לא קאמר כונם משקה אלא בכלי חרס ובכונה המנעט (שנת דף סג:) נמי קאמר ר' לוי כללי חרס משמע דווקא בכלי חרס הן כל ארס מרות ולא בכלי עץ הא דרבה דאמר בפ' כל הבשר כלי שנקב ככונם משקה אין